

അർവിന്ദ് ഗുപ്ത / ഫോക്കസ്
തയ്യാറാക്കിയത് ജയശ്രീ.വി

കളിപ്പാട്ടങ്ങളുടെ കുട്ടുകാരൻ

അദ്ധ്യാപകൻ, സാമൂഹികപ്രവർത്തകൻ, എഞ്ചിനീയർ, പരിസ്ഥിതി പ്രവർത്തകൻ തുടങ്ങിയ നിലകളിൽ വ്യക്തിമുദ്ര പതിപ്പിച്ച പ്രതിഭയാണ് അർവിന്ദ് ഗുപ്ത. എന്നാൽ സമൂഹത്തിലെ താഴേത്തട്ടിലുള്ള കുട്ടികൾക്ക് കളിയിലൂടെ പഠനം നടത്തി ശാസ്ത്രവിദ്യാഭ്യാസം ലഭ്യമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തിൽ കാൻസറിനോട് മല്ലിടുകൊണ്ട് അറുപത്തിനാലാം വയസ്സിലും കർമ്മനിരതൻ...

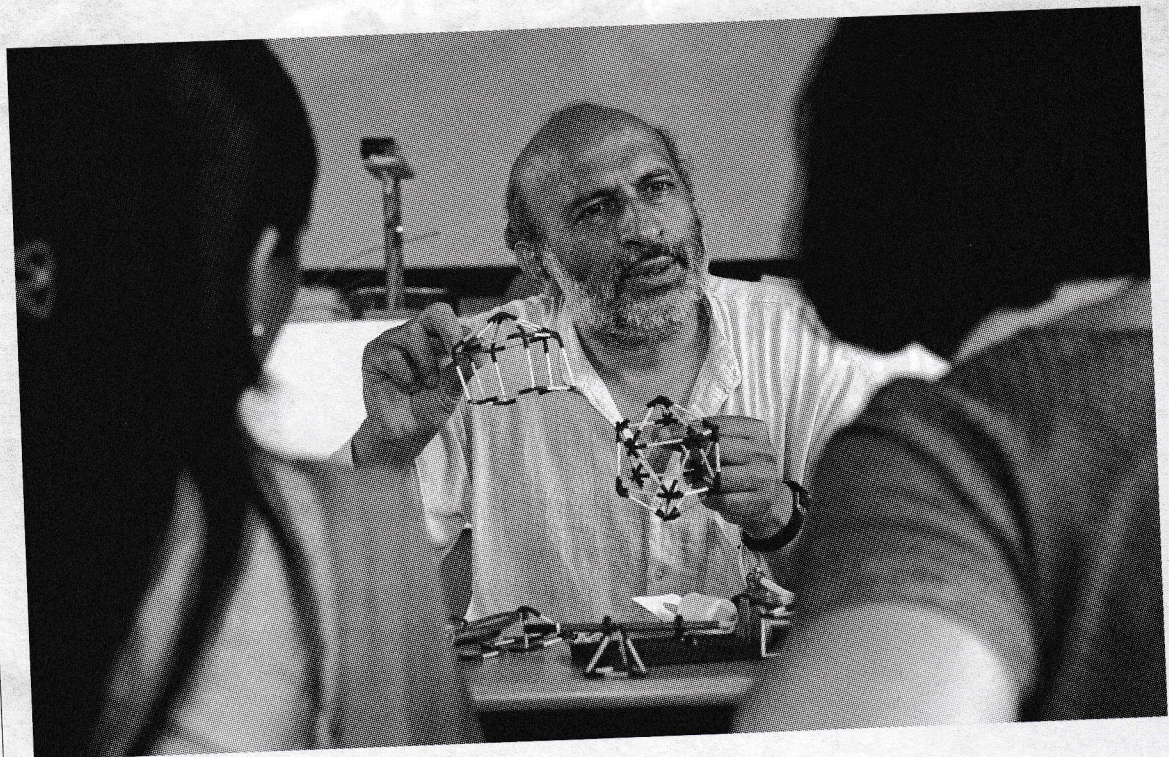
തന്നുപോലമടുത്തപ്പോൾ ബുദ്ധന്റെ ശിഷ്യൻമാരിലൊരാൾ ഒരു പുതപ്പുവേണം എന്നാവശ്യപ്പെട്ടുവത്രെ. പഴയ പുതപ്പിനെതുപറ്റി എന്ന് തഥാഗതൻ അന്വേഷിച്ചു. “പഴയതു കീറിയതുകൊണ്ട് കിടക്കവിരിയായി ഉപയോഗിക്കാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ പഴയ കിടക്ക വിരിയോ? അത് തലയിണ ഉറയാക്കി. എന്നാൽ പിന്നെ പഴയ തലയിണയുറ എന്തു ചെയ്തു? അതാണ് ഇപ്പോൾ ചവിട്ടിയായി ഉപയോഗിക്കുന്നത്. പഴയ ചവിട്ടിയോ? അത് നിത്യോപയോഗം കാരണം ഈ മാത്രമായി പിരിഞ്ഞിരുന്നു. ആ ഇഴകൾ ഊരിയെടുത്ത്, അതുകൊണ്ടാണ് ഇപ്പോൾ വിളക്കുതിരി ഉണ്ടാക്കുന്നത്. ബുദ്ധൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. ശിഷ്യൻ പുതിയ പുതപ്പുകിട്ടുകയും ചെയ്തു”.

പ്രകൃതിയിൽ നിന്നും മനുഷ്യൻ വിവേചന ബുദ്ധിയല്ലാതെ കവർന്നെടുക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി പറയുമ്പോൾ അർവിന് ഗുപ്ത പലപ്പോഴും പറയുന്ന കഥയാണിത്. Reduce Reuse Recycle ഈ മൂന്നു പ്രമാണങ്ങളും പാടെ മറന്നുകൊണ്ടുള്ള ഒരു ജീവിതരീതിയാണല്ലോ ഇന്നത്തെ സമൂഹം അവലംബിക്കുന്നത്. ഉപയോഗിച്ച് വലിച്ചെറിഞ്ഞുകളയുക എന്നത് ഒരു ജീവിത ശൈലിയായി മാറുന്നു. ഉപഭോക്തൃ സംസ്കാരം വളരുന്നതിനനുസരിച്ച് അജൈവമാലിന്യങ്ങൾ ഭൂമിയിൽ നിറയുന്നു. വെള്ളവും വായുവും മണ്ണും കൂടുതൽ കൂടുതൽ മലിനമാകുന്നു. അതനുസരിച്ച് രോഗങ്ങളും വർദ്ധിക്കുന്നു.

പാഴ്വസ്തുക്കളിൽ നിന്നും കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്ന അർവിന് ഗുപ്തയെ പക്ഷേ ഒരു പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷകൻ എന്ന ചട്ടക്കൂട്ടിൽ മാത്രം ഒതുക്കി നിർത്താനാവില്ല. ശാസ്ത്രജ്ഞൻ, വിദ്യാഭ്യാസ വിചക്ഷണൻ, അദ്ധ്യാപകൻ, പ്രകൃതിസ്നേഹി, എഴുത്തുകാരൻ, കുട്ടികളുടെയും കളിപ്പാട്ടങ്ങളുടേയും കൂട്ടുകാരൻ-അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിരസ്സിൽ ചാർത്താവുന്ന പൊൻതൂവലുകൾ ഏറെയാണ്. പക്ഷേ അയഞ്ഞ പരുക്കൻ ഖാദികുർത്തയും പൈജാമയും ധരിച്ച് തോളിലെ തുണിസഞ്ചിയും മുഖം പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന പുഞ്ചിരിയുമായി സ്കൂളുകളിലും, ചേരികളിലും, തെരുവുകുട്ടികൾക്കിടയിലും,

അന്താരാഷ്ട്ര സെമിനാറുകളിലും, വിദേശങ്ങളിലെ പ്രൈവറ്റ് സ്കൂളുകളിലും ഒരേ അനായാസതയോടെ സഞ്ചരിക്കുന്ന ഈ മനുഷ്യൻ വിശേഷണങ്ങളോട് പ്രത്യേകിച്ച് താല്പര്യമില്ല. 2018ലെ പത്മശ്രീ പുരസ്കാരവും ഇതിനു മുമ്പിലുള്ള മറ്റനേകം പുരസ്കാരങ്ങളും അർവിന് ഗുപ്ത എന്ന മനുഷ്യനെ നിർവ്വചിക്കുന്നുമില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ തന്നെ വാക്കുകൾ കടമെടുത്താൽ “എനിക്കിഷ്ടപ്പെട്ടത് ജീവിതം മുഴുവൻ ചെയ്യാൻ സാധിച്ചതിനാൽ ഞാൻ ഭാഗ്യവാനാണ്. എനിക്കു കളിക്കാൻ ഇഷ്ടമാണ്. ഞാൻ ഇപ്പോഴും കളിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.”

1975 ൽ ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും പ്രശസ്തമായ എഞ്ചിനീയറിംഗ് കോളേജുകളിലൊന്നായ IIT കാൻപൂരിൽ നിന്നും ഇലക്ട്രിക്കൽ എഞ്ചിനീയറിങ്ങിൽ ബിരുദമെടുത്ത അർവിന് ജിജിഷ് ഇന്ത്യയിൽ തന്നെ മികച്ച വേതനമുള്ള തൊഴിൽ സാധ്യതകൾ ഏറെയായിരുന്നു അക്കാദമിക്ക് തലത്തിൽ ഉയരണമെങ്കിൽ വിദേശ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനുള്ള വഴികളും സുഗമമായിരുന്നു. പക്ഷേ, പ്രശസ്തമായ തന്റെ TED TALK ൽ അദ്ദേഹം തന്നെ പറഞ്ഞപോലെ എഴുപതുകൾ ലോകമെമ്പാടും വിപ്ലവകരമായ മാറ്റങ്ങളുടെ വർഷങ്ങളായിരുന്നു. പാരിസ്ഥിതി വിദ്യാർത്ഥികൾ അധികാരത്തെ വെല്ലുവിളിച്ചു കൊണ്ട് നിരത്തിലിറങ്ങി. അമേരിക്കൽ ഭരണകൂടത്തിനെതിരെ ശക്തമായി വിരൽ ചൂണ്ടിക്കൊണ്ട് വിയറ്റ്നാം അധിനിവേശത്തിനെതിരെയുള്ള പ്രകടനങ്ങളുണ്ടായി. ഇന്ത്യയിൽ നക്സലിസവും ജയപ്രകാശ് നാരായണന്റെ സമ്പൂർണ്ണ വിപ്ലവവും അലകളായി ഉയർന്നു. ചിന്താഗതികൊണ്ട് ഗാന്ധിയനും വിശ്വാസപ്രമാണങ്ങളിൽ സോഷ്യലിസ്റ്റുമായ അർവിനും ഈ മാറ്റങ്ങളുടെ കാറ്റിൽ നിന്നും ഒഴിഞ്ഞു നിൽക്കാനായില്ല. രണ്ടു കൊല്ലത്തോളം ടാറ്റാ മോട്ടോഴ്സിൽ ജോലി ചെയ്തെങ്കിലും തന്റെ മനസ്സ് ട്രക്കുകൾ ഡിസൈൻ ചെയ്യുന്നതിലല്ല എന്ന് പെട്ടെന്നദ്ദേഹം തിരിച്ചറിഞ്ഞു. എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത് എന്ന് വ്യക്തമായി അറിയില്ല, പക്ഷേ എന്തു

വേണ്ട എന്ന് അറിയുകയും ചെയ്യാം. ആ സമയത്താണ് 'കാൾടെക്കിൽ' നിന്നും മോളികുലർ ബയോളജിയിൽ ബിരുദമെടുത്ത് ഇന്ത്യയിൽ മടങ്ങിയെത്തിയ അനിൽ സർഗോപാൽ ശാസ്ത്ര വിദ്യാഭ്യാസം സാധാരണക്കാരുടെ കൂട്ടികളിൽ എത്തിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി നടത്തുന്ന തീവ്രശ്രമങ്ങളിൽ ആകൃഷ്ടനാകുന്നത്. അങ്ങനെ ജോലിയിൽ നിന്നും ഒരു വർഷത്തെ പഠനാവധി എടുത്ത് സർഗോപാൽ തുടങ്ങിയ 'കിഷോർ ഭാരതിയിൽ' പ്രവർത്തിക്കാൻ തുടങ്ങി. അതിനു തുടർച്ചയായി, 1978ൽ, HSTC എന്ന ചുരുക്കപ്പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന ഹോഷിംഗബാദ് സയൻസ് ടീച്ചിംഗ് ക്യാമ്പിൽ വച്ചാണ് തന്റെ വഴി എന്താണ് എന്ന് പൂർണ്ണമായ ബോധ്യം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടാകുന്നത്. മദ്ധ്യപ്രദേശ് സർക്കാരിന്റെ പൂർണ്ണ പിന്തുണയോടെ നടപ്പാക്കിയ HSTC സാധാരണ ഗവൺമെന്റ് പദ്ധതികളിൽ നിന്നും തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായിരുന്നു. ഗവൺമെന്റ് സ്കൂളുകളിൽ പാഠ്യപദ്ധതിയുടെ ചട്ടക്കൂടിനുള്ളിൽ നിന്നു കൊണ്ട് നൂതനമായ പഠനരീതികൾ പരീക്ഷിക്കുന്ന ശ്രമം-പാഠങ്ങൾ കാണാതെ, പഠിക്കുന്നതിനു പകരം ചെയ്തുപഠിച്ച് 'കണ്ടു പിടിച്ചു' അതിനു പിന്നിലുള്ള തത്ത്വം ഹൃദിസ്ഥമാക്കുന്ന രീതി. ചിലവുകുറഞ്ഞതും അതേ സമയം ഗുണമേന്മയിൽ ഒട്ടും പുറകിലല്ലാത്തതുമായ അനേകം പഠന സഹായികൾ അദ്ദേഹം ഡിസൈൻ ചെയ്തത് ഈ കാലഘട്ടത്തിലാണ്. "ഞാൻ ഒരു കളിപ്പാട്ടമുണ്ടാക്കലുകാരനാണ്" എന്ന് സ്വയം പരിചയപ്പെടുത്തുന്ന ഈ മനുഷ്യൻ പിന്നീട് സ്കൂളുകളിൽ നിന്നും സ്കൂളുകളിലേക്കും, ക്ലാസുകളിൽനിന്നും സെമിനാറുകളിലേക്കും, വിദേശത്തും സ്വദേശത്തും നിരന്തരമായി സഞ്ചരിച്ചു. അർവിന്ദിന്റെ പഴയ പ്രൊഫസറായിരുന്ന എം.എം ചൗധരി അക്കാലത്ത് NCERT യുടെ ജോയിന്റ് ഡയറക്ടറായിരുന്നു. അദ്ദേഹമാണ് 'തരംഗ്' എന്ന പേരിൽ എല്ലാ ഞായറാഴ്ചകളിലും ദുരദർശനിൽ ശാസ്ത്രം ലളിതമായി പ്രതിപാദിക്കുന്ന പരിപാടികൾ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള അവസരമൊരുക്കിയത്. ദുരദർശൻ ചാനൽ മാത്രം കിട്ടുന്ന ഇന്ത്യയുടെ പല ഗ്രാമങ്ങളിലും, 13 ഭാഷകളിലേക്ക് മൊഴിമാറ്റം ചെയ്യപ്പെട്ട ഇവ ഇന്നും കാണിക്കുന്നുണ്ട്. 1987ൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട Match stick Models and other Experiments എന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ അഞ്ചു ലക്ഷത്തിൽപരം കോപ്പികൾ വിറ്റഴിഞ്ഞു. പത്തു കുഞ്ഞുവീരലുകൾ, Toys from trash, ഇല കൊണ്ട് ഒരു മുഗൾമാല, മുതലായവ പില്ക്കാലത്ത് പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. മാനസികവും ശാരീരികവുമായ വൈകല്യമുള്ള കുട്ടികൾക്ക് ഉതകുന്ന പഠനോപകരണങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാൻ അദ്ധ്യാപകർക്കും മാതാപിതാക്കൾക്കും പരിശീലനം നൽകുന്ന വർക്ക്ഷോപ്പുകളും അദ്ദേഹം എല്ലാ വർഷവും നടത്തിയിരുന്നു. 150ൽ പരം ഇംഗ്ലീഷ് പുസ്തകങ്ങൾ ഹിന്ദിയിലേക്ക് തർജ്ജമ ചെയ്യാനും അദ്ദേഹം സമയം കണ്ടെത്തി. മികച്ച പൂർവ്വ വിദ്യാർത്ഥിക്കുള്ള അവാർഡ് നൽകി കാൺപൂർ IIT അദ്ദേഹത്തെ ആദരിക്കുകയുണ്ടായി.

തന്റെ മികച്ച ഒരു പഠനോപാധിയായി അദ്ദേഹം വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത് അന്ധവിദ്യാർത്ഥികൾക്കായി നിർമ്മിച്ച touching slate ആണ്. സ്റ്റേറ്റിന്റെ വലിപ്പത്തിലുള്ള ഒരു ചതുരപ്പട്ടിയുടെ പുറത്ത് വെൽക്രോ ടേപ്പ് ഒട്ടിച്ച് നിറക്കുന്നു. ഒരു ഫിലിം ബോക്സിനുള്ളിൽ കമ്പിളിനൂൽ ചുറ്റി ദാർഢ്യമുള്ള ഒരു കമ്പി കഷണത്തിലൂടെ എടുക്കുന്നതാണ് പേന. ഈ പേന കൊണ്ട് വെൽക്രോ സ്റ്റേറ്റിൽ എഴുതുമ്പോൾ കമ്പിളി നൂൽ ചിത്രങ്ങളും അക്ഷരങ്ങളുമായി വെൽക്രോയിൽ പറ്റിപ്പിടിക്കുന്ന വളരെ എളുപ്പത്തിലുണ്ടാക്കാവുന്നതും എത്ര പ്രാവശ്യം വേണമെങ്കിലും ഉപയോഗിക്കാവുന്ന

തുമായ ഒരു ബ്രെയിലി ബോർഡ് തയ്യാറായി കഴിഞ്ഞു. പന്ത്രണ്ട് ദശലക്ഷം അന്ധരായ കുട്ടികളുള്ള ഇന്ത്യയിൽ ഇത് എത്രത്തോളം സഹായകരമാകും എന്ന് പ്രത്യേകിച്ചു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

തീപ്പെട്ടിക്കമ്പുകളും സൈക്കിൾ ട്യൂബ് കഷണങ്ങളും ചേർത്ത് ത്രികോണവും ചതുരവും പഞ്ചഭുജവും ഷഡ്ഭുജവും നിർമ്മിച്ച് ത്രികോണത്തിനാണ് ഏറ്റവും ശക്തി എന്ന് അദ്ദേഹം നിങ്ങളെ പഠിപ്പിക്കുന്നു. പണ്ട് ഗ്രാമങ്ങളിൽ സാധാരണമായിരുന്ന ത്രികോണാകൃതിയിലുള്ള മേൽകൂരകൾ ബലവത്തായിരുന്നുവെന്നും ഇന്നും ഗ്രാമീണർ സജീവിതത്തിൽ പലപ്പോഴും ഉപയോഗിക്കുന്നത് ശാസ്ത്ര സത്യങ്ങൾ

ളിൽ ഊന്നിയുള്ള നാട്ടറിവാണെന്ന് അദ്ദേഹം ഒരു പുഞ്ചിരിയോടെ പറഞ്ഞു നിർത്തും.

ഏതാനും കൊല്ലം മുമ്പ് ഒരു സ്കൂൾ സന്ദർശന വേളയിലുണ്ടായ അനുഭവം കൂടി അദ്ദേഹം പങ്കുവയ്ക്കാറുണ്ട്. ക്ലാസ്സ് നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നതുകൊണ്ട് ആരുടെയും ശ്രദ്ധയിൽ പെടാതെ പിൻനിരയിലായിരുന്നു അർവിന്ദിന്റെ ഇരുന്നത്. ആ പിരിയ് കഴിഞ്ഞ് അടുത്ത പിരിയ് തുടങ്ങിയപ്പോൾ ടീച്ചർ വന്നില്ല. അവസരം മുതലാക്കി കുട്ടികൾ കളിക്കുകയും ചിരിക്കുകയും ബഹളം വയ്ക്കുകയും ചെയ്യുമെന്നു കരുതിയ അർവിന്ദിന് അതിശയിച്ചുപോയി. എല്ലാവരും സ്വസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിശബ്ദരായി പാവകളെപ്പോലെ ഇരിക്കുന്നു. പഠനം എന്നത് അച്ചടക്കമാണെന്ന തോന്നൽ സഹജാവബോധത്തോടെയുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യ പ്രകടനത്തിൽ നിന്നുപോലും കുട്ടികളെ വിലക്കുന്നു എന്ന് ഭയനകമായി തോന്നി എന്നാണ് അദ്ദേഹം രേഖപ്പെടുത്തുന്നത്.

മാതാപിതാക്കളോടും ഈ കുട്ടികളുടെ കുട്ടുകാരന് ഒരു പദേശമുണ്ട്. കുട്ടികൾക്ക് കുടുംബത്തിലെ എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും പങ്കാളിത്തം കൊടുക്കണം-വീട്ടു ജോലികളും പാചകവും ഷോപ്പിംഗുമെല്ലാം അവരുടെ കൂടി ചുമതലയാകട്ടെ. ജീവിത വിജയത്തിനാവശ്യമായ അതിജീവന പാഠങ്ങൾ കുട്ടികൾ പഠിക്കുന്നത് സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലൂടെയല്ല, മറിച്ച് സമൂഹവുമായുള്ള ഇടപഴകലിലൂടെയാണ്.

ഒരു കുട്ടിയുടെ കണ്ണിലെ തിളക്കം, ആശയുടെ ഒരു കിരണം, സന്തോഷത്തിന്റെ മിന്നൽ-ജീവിതം സാർത്ഥകമാക്കുന്ന നിമിഷങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന് ഇവയെല്ലാമാണ്. ഏറ്റവും അടിമുർത്തപ്പെട്ടവരും പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടവ

രുമായ കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കുപോലും ശാസ്ത്രവബോധം എത്തിക്കുക എന്നതാണ് തന്റെ ലക്ഷ്യം എന്ന് അദ്ദേഹം ആവർത്തിക്കുന്നു. അർവിൻ ഗുപ്ത ടോയ്സ് ഡോട്ട് കോം എന്ന വെബ്സൈറ്റിന്റെ തുടക്കം തന്നെ ആ ഉദ്ദേശത്തോടെയാണ്. കുട്ടികൾ ആദ്യം വരച്ചു തുടങ്ങുന്ന നാലു മഞ്ഞയിതളും രണ്ടു കുഞ്ഞു പച്ചിലയുമായി ചിരിച്ചു നിൽക്കുന്ന ഒരു കൊച്ചു പൂവാണ് ഈ വെബ്സൈറ്റിലെ ഏക അലങ്കാരം. പുസ്തകങ്ങളും കളിപ്പാട്ടങ്ങളും എന്നു തുടങ്ങുന്ന തലക്കെട്ടിനു താഴെ ഒരു യങ്ങ് ഓക്സ്ഫാം പോസ്റ്ററിലെ നാലുവരികൾ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

'And some where there are engineers
Helping others fly faster than sound
But where are the engineers
Helping those who must live on the ground'

ഒരു ശതലക്ഷം പുസ്തകങ്ങൾ ഒരു ദശലക്ഷം പേർക്ക് എന്ന ആശംസയോടെ പുസ്തകങ്ങളുടെയും വീഡിയോകളുടെയും പട്ടിക താഴെ കാണാം. ഇംഗ്ലീഷ്, ഹിന്ദി, മറാത്തി, ഇതര ഇന്ത്യൻ ഭാഷകൾ എന്നു വിഭജിച്ചിട്ടുള്ള ഇവയെല്ലാം സൗജന്യമായി ഡൗൺലോഡ് ചെയ്തെടുക്കാം. ആത്മാർത്ഥതയും അദ്ധ്യാപനശേഷിയും ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറുമുണ്ടെങ്കിൽ എവിടെയും നിങ്ങൾക്ക് ഒരു പാഠശാല തുടങ്ങാം.

അനുപത്തിനാലാമത്തെ വയസ്സിലും രോഗവുമായുള്ള മൽപ്പിടുത്തങ്ങൾക്കിടയിലും അർവിൻ ഗുപ്ത ഇന്നും കർമ്മ നിരതനാണ്. എല്ലാ കത്തുകളും സ്നേഹവും സമാധാനവും ആശംസിച്ചുകൊണ്ട് അവസാനിപ്പിക്കുന്ന ഈ കർമ്മയോഗിയുമായുള്ള അഭിമുഖത്തിലൂടെ:-

? “കളിക്കോപ്പകൾ ഉണ്ടാക്കുന്നയാൾ” എന്ന നിർവ്വചനം ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ഒരാളാണ് താങ്കൾ. മാജിക്കുകാരന്റെ തൊപ്പിയിലെപ്പോലെ താങ്കളുടെ സഞ്ചിയിൽനിന്നും കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ പുറത്തു വരുന്നുണ്ട്. അതിനു പുറകിൽ റി സൈക്സിംഗ്, പ്രകൃതിയോട് സഹവർത്തിക്കുന്ന ജീവിതം, ശാസ്ത്രം രസകരമാണ് എന്ന കാഴ്ചപ്പാട്, എല്ലാമുണ്ട്. പക്ഷേ കുട്ടികൾ അത് അതിന്റെ സമഗ്രാർത്ഥത്തിൽ എടുക്കാനുണ്ടോ? അതോ കളിക്കാനുള്ള ഇടവേള എന്നു കരുതി മറന്നു കളയാറാണോ പതിവ്? മൂവായിരത്തിൽ അധികം സ്കൂളുകളിൽ കുട്ടികളുമായി ഇടപഴകിയ താങ്കൾക്ക് എന്തു തോന്നുന്നു?

• കുട്ടികൾ കളിപ്പാട്ടങ്ങളിൽ മുഴുകുന്നതു തന്നെ എനിക്ക് ധാരാളമാണ്. രസകരമല്ലാത്ത ഒന്നും നമുക്ക് പഠിക്കാൻ താൽപ്പര്യം തോന്നില്ല! ആ “കളിപ്പാട്ടത്തിന്റെ പിന്നിലുള്ള ശാസ്ത്രതത്വം എന്താണ്” എന്ന് പലരും ചോദിക്കാറുണ്ട്. ശാസ്ത്രപഠനം രസകരമാണ് എന്ന തോന്നൽ കുട്ടികളിലുണ്ടാക്കിയാൽ എന്റെ ദൗത്യം പൂർണ്ണമായി എന്നു ഞാൻ കരുതുന്നു. ആ താൽപ്പര്യം കൂടുതൽ അറിയാനും ആഴത്തിൽ പഠിക്കാനും അവർക്കു പ്രേരകമാകും.

? ഈ പാത തെരഞ്ഞെടുത്തതിൽ ബാല്യത്തിൽ നിന്നുമുള്ള എന്തെങ്കിലും പ്രേരണാശക്തികൾ ഉണ്ടോ? അഞ്ചു വയസ്സിനു മുൻപു തന്നെ ഒരു കുട്ടി അവന്റെ ഭാവി ജീവിതം നിർണ്ണയിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ പഠിച്ചിരിക്കും എന്നാണല്ലോ പറയപ്പെടുന്നത്?

• വളരെ നല്ല ഒരു അമ്മയെ ലഭിച്ചതാണ് എന്റെ ഭാഗ്യം. അവർക്ക് വിദ്യാഭ്യാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല, പക്ഷേ ബുദ്ധിമതിയായിരുന്നു. എന്റെ മാർക്കോ ക്ലാസിൽ കിട്ടുന്ന ഗ്രേഡുകളോ അമ്മക്ക് വലിയ പ്രശ്നമായിരുന്നില്ല. ധാരാളം സമയം കളിക്കാനും എന്തേതായ സ്വപ്നങ്ങളിൽ മുഴുകാനും അമ്മ

അനുവദിച്ചിരുന്നു. ഞാൻ എന്തായിത്തീരണം എന്ന നിർണ്ണയങ്ങൾ ഒന്നും അവർക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ വാങ്ങിത്തരാനുള്ള പണമൊന്നും വീട്ടിലുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആവശ്യമാണല്ലോ സൃഷ്ടിയുടെ മാതാവ്. പഴയ തീപ്പെട്ടിക്കുടുകളും സിഗരറ്റ് പെട്ടികളും വച്ച് സ്വന്തമായി ധാരാളം കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ ഞാൻ ഉണ്ടാക്കിയിരുന്നു. ആ കാലത്താണ് ധനികനായ ഒരു ബന്ധു ഒരു മെക്കാനോ സെറ്റ് എനിക്ക് സമ്മാനിക്കുന്നത്. എന്റെ ബാല്യത്തിലെ ഏറ്റവും അമൂല്യമായ ഒരു സമ്പാദ്യമായിരുന്നു അത്. അതിന്റെ ബോഷറിൽ കെടുത്തിട്ടുള്ളതിനേക്കാൾ എത്രയോ കൂടുതൽ മോഡലുകൾ അതുവെച്ചുണ്ടാക്കിയിരുന്നു എന്ന് ഇപ്പോഴും ഓർമ്മിക്കുന്നു.

? അമ്മയെപ്പറ്റി കൂടുതൽ ഓർമ്മകൾ? കുട്ടിക്കാലം? പഠിപ്പിച്ച അദ്ധ്യാപകർ?

• അമ്മ സ്കൂളിൽ പോയിട്ടില്ല എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞല്ലോ? ബറേലിയിലെ യാഥാസ്ഥിതിക ഗ്രാമങ്ങളിൽ പെൺ കുട്ടികളെ സ്കൂളിൽ വിടുന്ന പതിവിലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു തന്നെ തന്റെ നാലു മക്കളും (ഏറ്റവും ഇളയവനാണ് ഞാൻ) ഏറ്റവും നല്ല സ്കൂളിലാണ് പഠിക്കുന്നത് എന്ന് അവർ ഉറപ്പു വരുത്തി. ബറേലിയിലെ ഏക കോൺവെന്റ് സ്കൂളായ സെയിന്റ് മറിയ ഗൊരേത്തിയിലാണ് ഞങ്ങൾ പഠിച്ചിരുന്നത്. അമ്മ സ്വന്തം ആഭരണങ്ങൾ വിറ്റു വരെ ഞങ്ങളുടെ ഫീസ് അടച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒൻപതു പെൺകുട്ടികളും മൂന്ന് ആൺകുട്ടികളുമാണ് ക്ലാസിൽ ഉണ്ടായിരുന്നത്. അതിൽ മൂന്നുപേർ മാത്രമാണ് സീനിയർ കോംബ്രിഡ്ജ് പരീക്ഷക്ക് അഡ്വാൻസ്ഡ് മാത്തമാറ്റിക്സ് എടുത്തത്. ഞാനും അവരിലൊരാളായിരുന്നു.

പത്താം പതിനൊന്നും, ക്ലാസുകളിൽ കണക്കു പഠിപ്പിച്ചിരുന്ന മിസിസ് പ്രേമ ഇന്നും എന്റെ ഓർമ്മയിലുണ്ട്. കണക്കിൽ മിടുക്കനായിരുന്നെങ്കിലും എന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് മോശമായിരുന്നു. അതു മനസ്സിലാക്കി അവർ മണിക്കറുകളോളം എന്നോട് ഇംഗ്ലീഷിൽ സംസാരിക്കുകയും ഇംഗ്ലീഷ് പുസ്തകങ്ങൾ വായിക്കാൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഞാൻ ഇംഗ്ലീഷിൽ ഡിസ്റ്റിംഗ്ഷനോടെ പാസ്സായി എന്നതായിരുന്നു അതിന്റെ പരിണിത ഫലം. എന്റെ സമപ്രായക്കാരനായിരുന്ന മിസിസ് പ്രേമയുടെ മകൻ ഡേവിഡ് നൈനിത്താളിലെ ഷെർവുഡ് സ്കൂളിലാണ് പഠിച്ചിരുന്നത്. ഫൈനൽ കോംബ്രിഡ്ജ് പരീക്ഷക്ക് ഏതാനും ദിവസം മുമ്പ് ടീച്ചർ മകനേയും കൊണ്ട് ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിലെത്തി. ഇടവഴികളും തിരിവുകളും നിറഞ്ഞ ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിലേക്കുള്ള വഴി അവർ എങ്ങനെ കണ്ടുപിടിച്ചു എന്നറിയില്ല. ഞാനും ചേച്ചിയും ടീച്ചറുടെ വിദ്യാർത്ഥികളായിരുന്നു. “ഡേവിഡിന് കണക്കിൽ കുറച്ചു സംശയങ്ങളുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് അവനെ എന്റെ ഏറ്റവും മികച്ച രണ്ടു കുട്ടികളുടെ അടുത്ത് ഏൽപ്പിക്കാൻ വന്നതാണ്” എന്ന് ടീച്ചർ പറഞ്ഞപ്പോൾ ഞങ്ങൾ അഭിമാനം കൊണ്ട് മതിമറന്നുപോയി. ആ ടീച്ചറും എന്റെ അമ്മയും എനിക്കു തന്ന ആത്മവിശ്വാസം വലുതായിരുന്നു.

? അന്നും ഇന്നും ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും നിലവാരം കൂടിയ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിലൊന്നാണ് ഏറ്റവും മിടുക്കൻമാർ പഠിക്കുന്ന സ്ഥലം താങ്കളുടെ അനുഭവം എങ്ങനെയായിരുന്നു?

• എന്റെ കൂടെ പഠിച്ചിരുന്ന പലരും എന്നേക്കാൾ എത്രയോ മികച്ചവരായിരുന്നു. അവരുടെ അടുത്തുനിന്നും ഞാൻ ഏറെ പാഠങ്ങൾ സ്വായത്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. തനി നാട്ടിൽപുറത്തു നിന്നെത്തിയ എന്റെ മുൻപിൽ IIT കാൺപൂർ

ഒരു വിശാലമായ പുതുമുഖം തന്നെയായിരുന്നു. 'ഭാരത രത്നം' നേടിയ പ്രൊഫ. സി.എൻ.ആർ റാവുവായിരുന്നു കെമിസ്ട്രിയിലെ രണ്ടു കോഴ്സുകൾ പഠിപ്പിച്ചിരുന്നത്. പ്രതിഭയും ആത്മാർത്ഥതയുമുള്ള അധ്യാപകരെയാണ് ഞങ്ങൾക്കു ലഭിച്ചത് എന്ന് വലിയ ഒരു ഭാഗ്യമാണ് IIT യിലെ ലൈബ്രറി കാലത്ത് മേണിക്കു തുറന്നാൽ മാത്രം 12 നാണ് അടക്കുക. ഒരു സമയം പത്തു പുസ്തകം വരെ എടുക്കാം. എല്ലാ ആഴ്ചയും ഏതെങ്കിലും ഒരു ക്ലാസിക് സിനിമയുടെ പ്രദർശനമുണ്ടാകും. കുറസോവ, സത്യജിത് റേ, ഫെല്ലിനി ഇവരുടെയെല്ലാം ചിത്രങ്ങൾ കാണുന്നത് IIT യിൽ വച്ചാണ്. ബീഗം അക്കറും പണ്ഡിറ്റ് രവിശങ്കറും അവിടെ കച്ചേരികൾ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

? ആയിരം വാക്കു സംസാരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ വലുതാണ് ഒരു ചെറിയ കാര്യം ചെയ്യുന്നത്. IIT യിലുണ്ടായിരുന്ന അഞ്ചു കൊല്ലം താങ്കൾ അവിടത്തെ ഭക്ഷണശാലയിൽ ജോലി ചെയ്തിരുന്നവരുടെ കുട്ടികളെ പഠിപ്പിച്ചിരുന്നു എന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

• എഴുപതുകൾ രാഷ്ട്രീയമായ പ്രക്ഷോഭങ്ങളുടെ കാലമായിരുന്നു. ആയുധ നിർമ്മാണവുമായി സഹകരിക്കില്ലെന്ന് പല ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരും വ്യക്തമാക്കി- മനുഷ്യരാശിക്കുവേണ്ടി നല്ലതൊന്നും ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നില്ല. അതിലുപരി ജനങ്ങളെ കൊന്നൊടുക്കാൻ നമുക്ക് അവകാശമില്ല. പല ബുദ്ധിജീവികളും ജീവിതത്തിന്റെ അർത്ഥം എന്താണ്

എന്നന്വേഷിച്ചിരുന്ന കാലം.

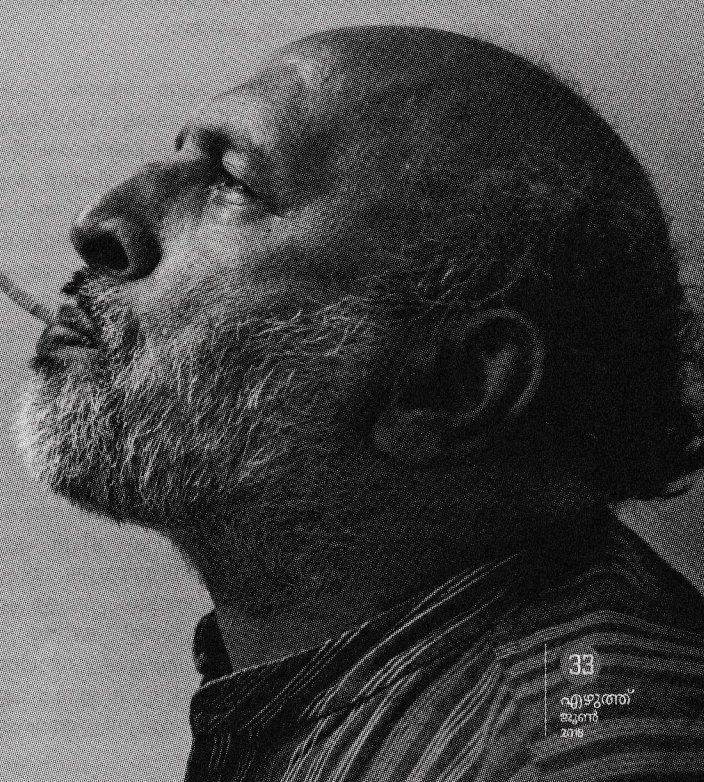
ഞങ്ങൾ കുറച്ചു പേർ സ്കൂളിൽ പോകാൻ കഴിവില്ലാതിരുന്ന കുട്ടികളെ പഠിപ്പിക്കാം എന്നു തീരുമാനിച്ചു. നമ്മുടെ നിസ്സാരതയുടെ മുൻപിൽ സ്വയം വിനയാന്വിതരാകുന്ന അനുഭവമായിരുന്നു അത്. നൽകരി എന്ന ഗ്രാമത്തിന്റെ തൊട്ടടുത്തായിരുന്നു IIT. പത്തു പതിനഞ്ചു കുട്ടികളെ പഠിപ്പിച്ച സ്കൂൾ ഫൈനൽ പാസ്സാക്കാൻ എനിക്കു കഴിഞ്ഞു.

രണ്ടു കൊല്ലം മുമ്പ് ഞങ്ങളുടെ ബാച്ചിന്റെ 40-ാംമത് പുനഃസമാഗമത്തിന് കാൺപൂരിൽ പോയിരുന്നു. ഇന്ന് അവിടെ ഒരു Opportunity School നല്ല നിലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ഒരു ദിവസം മുഴുവൻ അവിടത്തെ കുട്ടികളുമായി കഴിച്ചു കൂട്ടാനുള്ള അവസരവും ലഭിച്ചു.

? ടാറ്റാ മോട്ടോഴ്സിലെ നല്ല വേതനമുള്ള ജോലി ഉപേക്ഷിച്ച് ചേരികളിലെ കുട്ടികളെ പഠിപ്പിക്കാനുള്ള തീരുമാനം സാധാരണ മനുഷ്യരെ സംബന്ധിച്ച വലിയ ഒരു കാൽവെയ്പാണ്. ഈ തീരുമാനം എടുക്കാൻ താങ്കളെ പ്രേരിപ്പിച്ചത് എന്തായിരുന്നു?

• ടാറ്റാ മോട്ടോഴ്സിലെ പരിശീലനദിനങ്ങൾ വളരെ നല്ല അനുഭവമായിരുന്നു. പക്ഷേ, പിന്നീട് എനിക്ക് ജോലി യോട് മടുപ്പുതോന്നാൻ തുടങ്ങി. അങ്ങനെയാണ് ഒരു കൊല്ലത്തെ പഠനാവധി എടുത്ത് ഹോഷിംഗബാർ സയൻസ് ടീച്ചിംഗ് ക്യാമ്പിലും ലാറി ബേക്കറുടെ കൂടെയും പ്രവർത്തിച്ചത്. അതോടെ ഇനി എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത് എന്നതിനെ

ഏറ്റവും നല്ല കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ അപൂർണ്ണമായവയാണ്, അവയെ കുട്ടികൾ സ്വന്തം ആശയങ്ങൾ കൊണ്ട് പൂർണ്ണമാക്കുകയാണ് വേണ്ടത്

പുറ്റി വ്യക്തമായ ഒരു ഉൾക്കാഴ്ചയുണ്ടായി. ഈ ലോകത്ത് നമുക്കു കഴിച്ചു കൂട്ടാൻ കിട്ടുന്ന സമയം വളരെ കുറവാണ് എന്ന് നാം പലപ്പോഴും മറന്നു പോകാറുണ്ട്. ജീവിതം എങ്ങനെ അർത്ഥവത്താക്കാം എന്ന് ഓരോരുത്തരും സ്വയം കണ്ടുപിടിക്കണം. TELCO യിലെ ജോലി എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ആത്മസംതൃപ്തി തരുന്നതായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് എന്റെ ഹൃദയത്തോട് ചേർന്നുനിൽക്കുന്ന ഒരു വഴി ഞാൻ തെരഞ്ഞെടുത്തുവെന്നുമാത്രം.

? വളരെയധികം നല്ല പുസ്തകങ്ങൾ അർവിന് ഗുപ്ത ടോയ്സ് ഡോട്ട് കോം എന്ന താങ്കളുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ നിന്നും സൗജന്യമായി ഡൗൺ ലോഡ് ചെയ്യാം. ഒരു മിനിട്ടു മാത്രം ദൈർഘ്യമുള്ള നല്ല വീഡിയോകളുടെ ശേഖരവുമുണ്ട്. കുട്ടികൾ അതു നന്നായി ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ടോ?

● ആരംഭത്തിൽ തന്നെ ഞങ്ങൾ ഒരു തീരുമാനമെടുത്തിരുന്നു. ഞങ്ങളുടെ സേവനം ലോകത്തെമ്പാടുമുള്ള കുട്ടികൾക്ക് - പ്രത്യേകിച്ചും പാവപ്പെട്ട കുട്ടികൾക്ക് - ലഭ്യമാകണം. ഇവിടെ ഒന്നും വിൽപ്പനച്ചരക്കല്ല. അവനവന് ഏറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെട്ട താൽപര്യങ്ങൾ പൊതുവായി പങ്കുവയ്ക്കുക മാത്രമേ ചെയ്യുന്നുള്ളൂ. അയ്യായിരത്തി അഞ്ഞൂറിലധികം പുസ്തകങ്ങൾ സൗജന്യമായി ലഭ്യമാണ്. ലോക ക്ലാസിക്കുകൾ, വിദ്യാഭ്യാസം, പരിസ്ഥിതി, സയൻസ്, കണക്ക്, ലോകസമാധാനം, കുട്ടികളുടെ പുസ്തകങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ വിവിധ ശാഖകളിലുള്ളവ. ഇംഗ്ലീഷിലും ഹിന്ദിയിലും മറ്റു പല ഇന്ത്യൻ ഭാഷകളിലുമുള്ള വിവർത്തനങ്ങളുമുണ്ട്. എല്ലാ ദിവസവും പതിനയ്യായിരത്തിലധികം പുസ്തകങ്ങൾ ഡൗൺലോഡ് ചെയ്യപ്പെടുന്നു. അതിൽ നിന്നു തന്നെ വായനയുടെ യുഗം മരിച്ചിട്ടില്ല എന്നു വ്യക്തമല്ലേ? എട്ടുകൊല്ലംമുമ്പ് ഒരു മിനിട്ടു ദൈർഘ്യമുള്ള വീഡിയോ ചിത്രങ്ങൾ എടുക്കാൻ ഞങ്ങൾക്കു പരിശീലനം ലഭിച്ചു. ഇന്ന് ആയിരത്തി ഒരുനൂറു വീഡിയോകളുണ്ട്. ഇതുപത് ഇന്ത്യൻ ഭാഷകളിലേക്ക് വളർത്തിയെടുത്തു. ഇവ പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയിട്ടുമുണ്ട്. ഇവ കണ്ടവരുടെ എണ്ണം 57 ദശലക്ഷം കടന്നു കഴിഞ്ഞു.

? 'ഓർഗാനിക് ടീച്ചിംഗ്' എന്ന ആശയം താങ്കൾ എങ്ങനെ കാണുന്നു? 'ടീച്ചറിംഗ്' 'ടോട്ടോ ചാനി'ലുമുള്ള അർത്ഥവത്തായ ആശയങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കണമെങ്കിൽ സമൂഹമനസ്സ് അത്തരം ആശയങ്ങൾ സ്വീകരിക്കാൻ മാത്രം വിശാലമാകേണ്ടതില്ലേ? ഡിഗ്രിയുടെ വലിപ്പവും അധികാരത്തിന്റെ ഏണിപ്പടികൾ കയറാനുള്ള മിടുകയും കഴിവിന്റെ മാനദണ്ഡമായി കരുതുന്ന ഒരു സമൂഹമല്ലേ ഇന്നും നമ്മുടേത്? ആ മാനസിക സ്ഥിതി മാറ്റുന്നത് അത്ര എളുപ്പമാണോ?

● മുപ്പതുകൊല്ലം മുമ്പ് തന്നെ അദ്ധ്യാപകർക്കുവേണ്ടി അവർക്കു പ്രചോദനം നൽകുന്നതിനു വേണ്ടി വളരെ കുറച്ചു പുസ്തകങ്ങളേയുള്ളൂ എന്ന് ഞാൻ മനസ്സിലാക്കി. അങ്ങനെയാണ് ജിജ്ഞാസ് ബഡ്ഘെയുടെ 'ദിവാസ്വപ്നവും' തെറ്റ് സുഗോ കൂറോയെ നഗിയുടെ 'ടോട്ടോചാനും' പത്ത് ഇന്ത്യൻ ഭാഷകളിലേക്ക് പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയത് അതിനു പുറകെ ജോൺ ഹോൾട്ടിന്റെ 'കുട്ടികൾ എന്തുകൊണ്ട് തോൽക്കുന്നു?', സിൽവിയ ആസ്സൺ വാർണറുടെ 'ടീച്ചർ', എ.എസ്. നിലിന്റെ 'സമ്മർഹിൽ', ബാർബിയാനയുടെ 'സ്കൂൾ' എന്നിങ്ങനെ മുപ്പതോളം വിദ്യാഭ്യാസത്തെപ്പറ്റിയുള്ള പുസ്തകങ്ങൾ വെബ്സൈറ്റിൽ ഉൽപ്പെടുത്തി. കഴിഞ്ഞ പല വർഷങ്ങളിലായി പല ഇന്ത്യൻ ഭാഷകളിലും വിവർത്തനങ്ങളുമുണ്ടായി. നമ്മുടെ വിദ്യാഭ്യാസ ഭൂമിക ഇന്നും വളരെ ഊഷരമാണ്. അദ്ധ്യാപകർക്ക് ഉണർവ്വേകുന്ന ഇത്തരം പുസ്തകങ്ങൾ

ഞങ്ങളുടെ സേവനം ലോകത്തെമ്പാടുമുള്ള കുട്ടികൾക്ക് - പ്രത്യേകിച്ചും പാവപ്പെട്ട കുട്ടികൾക്ക് - ലഭ്യമാകണം. ഇവിടെ ഒന്നും വിൽപ്പനച്ചരക്കല്ല. അവനവന് ഏറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെട്ട താൽപര്യങ്ങൾ പൊതുവായി പങ്കുവയ്ക്കുക മാത്രമേ ചെയ്യുന്നുള്ളൂ. അയ്യായിരത്തി അഞ്ഞൂറിലധികം പുസ്തകങ്ങൾ സൗജന്യമായി ലഭ്യമാണ്.

തകങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതുവഴി വിത്തു നടുമ്പതിനുള്ള മണ്ണ് ഞങ്ങളൊരുക്കുന്നു. ചെറിയ ഒരു കൈത്താണ്ട്.

? താങ്കൾ ചേരിയിലെ കുട്ടികളുടെ ഇടയിൽ ധാരാളം പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. സാധാരണ കുട്ടികളിൽനിന്നും വിഭിന്നരായി ദാരിദ്ര്യം, ചൂഷണം, മുഖ്യധാരയിൽ നിന്നുള്ള അകൽച്ച എന്നിങ്ങനെ പലതരം പ്രശ്നങ്ങൾ നേരിടുന്നവരാണ് അവർ. ഒരു കുട്ടിയുടെ സാധാരണമായ നിഷ്കളങ്കത നിലനിർത്താൻ അവർക്ക് ബുദ്ധിമുട്ടാണ്. താങ്കളുടെ വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പ്രദായങ്ങളോട് അവർ എങ്ങനെയാ

ണ് പ്രതികരിക്കുന്നത്?

● ദാരിദ്ര്യം കഠിനമായ ഒരു പ്രശ്നം തന്നെയാണ് അച്ഛനും അമ്മയും നിത്യവൃത്തിക്കായി അഹോരാത്രം പണിയെടുക്കുകയും കുട്ടികൾ തനിച്ചാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്ന അവസ്ഥ. ഗവൺമെന്റ് സ്കൂളുകളിൽ പ്രാഥമിക സൗകര്യങ്ങളോ കുട്ടികളെ ആകർഷിക്കുന്ന പാഠപദ്ധതികളോ ഇല്ല. MV ഫൗണ്ടേഷൻ പോലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ കുട്ടികൾക്കു വേണ്ടി ബ്രിഡ്ജ് ക്യാമ്പുകൾ നടത്തി അവരെ മുഖ്യധാരയിലേക്കു കൊണ്ടുവരുന്നതിനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ നടത്തുന്നുണ്ട്. പിന്നെ കളിപ്പാട്ടങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ സമ്പന്നനെന്നും ദരിദ്രനെന്നുമുള്ള വ്യത്യാസമൊന്നുമില്ല. എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും കളിക്കാൻ ഇഷ്ടമാണ് ഇടത്തരം കുടുംബങ്ങളിലെ കുട്ടികളേക്കാൾ ഈ കുട്ടികളാണ് കൂടുതൽ നന്നായി ഇവ ഉണ്ടാക്കുകയും ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് എന്നാണ് എന്റെ അനുഭവം.

? കാഴ്ചക്ക് കൂടുതൽ മനോഹരവും കൃത്യതയാർന്നതുമായ ആധുനിക കളിപ്പാട്ടങ്ങളല്ലേ ഇന്നത്തെ കുട്ടികളെ കൂടുതൽ ആകർഷിക്കുക? അതുപോലെ ആയുധങ്ങളെക്കൊണ്ടുള്ള പോരാട്ടങ്ങളും കാറ്റ് വാക്ക് മോഡൽ പോലുള്ള പാവക്കുട്ടികളും ഒരു മോശം സാധനം കുട്ടികളിൽ ഉണ്ടാക്കും എന്നു തോന്നിയിട്ടുണ്ടോ?

● കടയിൽനിന്നും കിട്ടുന്ന മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന കളിപ്പാട്ടങ്ങളും വീഡിയോ ഗെയിമുകളും കുട്ടികൾക്ക് നല്ലതാണ് എന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. ഞങ്ങൾ ഡിസൈൻ ചെയ്യുക കളിപ്പാട്ടങ്ങളുടെ പ്രത്യേകത അവ കുട്ടികൾ തന്നെ സ്വന്തം കൈകളെക്കൊണ്ട് ഉണ്ടാക്കുന്നു എന്നതാണ്. എല്ലാ കളിപ്പാട്ടത്തിലും അതുണ്ടാക്കിയ കുട്ടിയുടെ സ്പർശവും ഒരംശവും ഉണ്ടാക്കും. അതാണ് അവയെ അനന്യമാക്കുന്നത്. ടാഗോർ പണ്ട് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്, "ഏറ്റവും നല്ല കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ അപൂർണ്ണമായവയാണ്, അവയെ കുട്ടികൾ സ്വന്തം ആശയങ്ങൾ കൊണ്ട് പൂർണ്ണമാക്കുകയാണ് വേണ്ടത്." റെഡിമെയ്ഡ് കളിപ്പാട്ടങ്ങൾക്ക് അതിന്റെ സ്ഥാനമില്ലെന്നല്ല, പക്ഷേ അവക്ക് അവയുടേതായ പരിമിതികളുമുണ്ട്.